

RIKSADVOKATEN

Politimestrene
Utrykningspolitiet

REF.:

VÅR REF.:

2012/00131-003 AGJ/ggr
541.1

DATO:

15.02.2013

REAKSJON OVERFOR UTENLANDSKE MOTORVOGNFØRERE – TILBAKEHOLDSRETT I MOTORVOGN

Norges Lastebileier-Forbund har i flere brev, senest 16. oktober 2012 anmodet riksadvokaten bl.a. om å instruere politidistriktene om i større grad enn i dag å gjøre bruk av hjemmelen i vegtrafikkloven § 36 b overfor utenlandske motorvognførere bosatt utenfor Norden til å holde motorvogn tilbake til bøter for overtredelse av vegtrafikklovgivningen og saksomkostninger er betalt eller det er stillet sikkerhet for betaling. Forbundet har også fremført kritiske synspunkter på politiets håndtering av overtredelser av vegtrafikkloven og yrkestransportloven begått av yrkessjåfører bosatt i utlandet.

Riksadvokaten har i brev av i dag besvart henvendelsen, og kopi vedlegges til orientering.

På bakgrunn av henvendelsen finner riksadvokaten grunn til å understreke:

Overtredelser av vegtrafikkloven og yrkestransportlova, begått av sjåfører bosatt i utlandet, bør forsøkes avgjort av norske myndigheter før kjøretøyet får kjøre videre. Beslag av førerkort skal foretas når det er grunnlag for det. Riksadvokaten viser i den forbindelse til den veiledning for kontroll av tunge kjøretøy på vinterføre som er utarbeidet av Utrykningspolitiet og Statens vegvesen i fellesskap, og hvor det anbefales at det ikke gis midlertidig tillatelse for å få kjøre til grensen. Det understrekes dog at riksadvokaten ikke har instruksjonsmyndighet etter førerkortforskriften, som regulerer dette.

Hvor det er hjemmel for forenklet forelegg, er det som kjent standardsatser som må brukes overfor både norske og utenlandske førere. Riksadvokaten har i rundskriv nr 3/2009 gitt retningslinjer med standardiserte bøtesatser for en del tilfeller av overtredelse av vegtrafikkloven, såkalte masseovertredelser. Disse bøtesatsene skal benyttes med mindre spesielle omstendigheter tilsier noe annet, og den individuelle konkrete vurdering etter straffeloven § 27 får bare anvendelse i særskilte tilfeller. Der ikke-standardiserte forelegg benyttes skal det ved fastsettelsen av boten tas hensyn til siktedes formuesforhold, jf straffeloven § 27. Det kan – naturlig nok – medføre ulikheter i botens størrelse etter førerens formuesforhold.

Etter vegtrafikkloven § 36b kan motorvognen holdes tilbake av politiet til bøter og saksomkostninger er betalt eller det er stillet sikkerhet for betaling dersom motorvognfører bosatt utenfor Norden blir ilagt straff for overtredelse av vegtrafikklovgivningen. Tilbakeholdsrett kan utøves selv om saken ikke er rettskraftig avgjort. I saker hvor det utferdiges forelegg – forenklet eller ordinært – må imidlertid forelegget være vedtatt før tilbakeholdsretten kan gjøres gjeldende. Det vises til nærmere omtale av dette i brevet til Norges Lastebileier-Forbund. Selv om denne begrensningen kan gjøre bestemmelsen mindre praktisk, forutsettes at det foretas en konkret vurdering av om tilbakeholdsrett skal gjøres gjeldende.

For ordens skyld nevnes at riksadvokaten senere vil vurdere, på bakgrunn av innspill fra politimestrene jf. vårt høringsbrev av 2. januar 2013 om mer effektiv strafforfølgning av utenlandske kriminelle, om det bør utferdiges særskilte direktiver om økt bruk av kjøretøysinndragning dersom dette brukes ved gjennomføring av andre straffbare forhold enn overtredelser av vegtrafikkloven og yrkestransportloven.

Tor-Aksel Busch

Anstein Gjengedal
seniorrådgiver

Gjenpart: 1. Politidirektoratet
2. Norges Lastebil-Forbund, postboks 7134, St. Olavs plass, 0130 Oslo